

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Veroniky Poláčkovej v právnej veci žalobcu: **Mgr. R. B., R.**, proti žalovanému: **Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky**, Nová ulica č. 13, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/225/11903-77852/2008/994136-r zo dňa 03.10.2008, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/46/2008-45 zo dňa 03.04.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/46/2008-45 zo dňa 03. apríla 2009 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. I/225/11903-77852/2008/994136-r zo dňa 03. októbra 2008 v spojení s rozhodnutím č. 717/230/38914/08/Mitzo dňa 24. júna 2008 **z r u š u j e** podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný **je povinný** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 66,38 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove č.k. 2S/46/2008-45 zo dňa 03.04.2009 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým zmenil rozhodnutie Daňového úradu Poprad č. 717/230/38914/08/Mit zo dňa 24.06.2008, ktorým bol vyrubený sankčný úrok podľa § 35c ods. 1 písm. e/ zákona

č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, ďalej len zákon č. 511/1992 Zb. vo výške 4 219,-- Sk za nezaplatenie preddavku na daň z príjmov fyzickej osoby podľa § 34 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, za obdobie prvý štvrtrok 2005 tak, že sankčný úrok znížil zo sumy 4 219,-- Sk na 4 214,-- Sk.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, dospel k záveru, že žalovaný sa v dôvodoch svojho rozhodnutia dostatočne vysporiadal s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní proti prvostupňovému daňovému rozhodnutiu ak uzavrel, že správca dane postupoval v súlade s ustanovením § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb., z ktorého mu vyplynula povinnosť vyrubiť žalobcovi sankčný úrok, pretože nezaplatil preddavok dane z príjmov za prvý štvrtrok 2005 vo výške 35 212,-- Sk, ktorý je povinnou platbou na daň, ktorú je povinný daňovník platiť v priebehu zdaňovacieho obdobia, ak skutočná výška dane za toto obdobie nie je ešte známa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že suma zaplatených preddavkov presahovala výšku daňovej povinnosti.

Poznamenal, že sa stotožňuje so záverom žalovaného uvedenom v odôvodnení jeho rozhodnutia, že ak aj žalobcovi bola nesprávnym úradným postupom správcu dane spôsobená škoda; môže sa náhrady, škody v súvislosti s konaním správcu dane domáhať v osobitnom konaní.

Správca dane vyvodil pri vyrubení sankčného úroku správny právny záver. Žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí dôsledne zaoberal všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní, tieto správne vyhodnotil, preto sa súd v celom rozsahu stotožnil s jeho argumentáciou. Základnou úlohou v procese dokazovania je totiž zhromaždiť dôkazy, hoci aj svedčiace v prospech žalobcu, avšak tieto musia preukázať skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie výšky daňovej povinnosti. Z týchto podstatných dôvodov krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a postupu správnych orgánov dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správnych orgánov v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, preto žalobu podľa § 250j ods. 1 O. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

K uplatneniu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR krajský súd dodáva, že štátne orgány a iné orgány verejnej moci, ako aj občania sú povinní správať sa spôsobom určeným právnym poriadkom. Konanie štátu nesmie prekročiť hranice vymedzené zákonom, naopak občania môžu konať všetko, čo nie je zákonom zakázané. Jediným obmedzením je teda zákon.

Čl. 2 ods. 2 Ústavy SR obsahuje ústavné pravidlo, v rámci ktorého každý orgán verejnej moci, vrátane štátnych orgánov, sám (autonómne), určuje nielen to, aký druh právnej úpravy použije pri rozhodovaní, ale aj to, akým spôsobom prikróčí k jeho výkladu v súlade s princípom právneho štátu, ktorý je vyjadrený v citovanom článku ústavy.

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sa včas odvolal žalobca uvádzajúc, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vôbec nevyplýva, akými úvahami sa súd dopracoval k uvedenému záveru. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je nedostatočné a nepresvedčivé.

Tým, že sa súd nezaoberal započítaním vzniknutého preplatku a jeho vrátením žalobcovi, vyhol sa tak posúdeniu dôsledkov nepoužitia preplatku na úhradu splatného preddavku na daň a jeho vrátenia v plnej výške žalobcovi vo vzťahu k trvaniu povinnosti uhradiť preddavok na daň. Toto posúdenie je však kľúčové pre vyhodnotenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ako aj celého postupu daňových orgánov, ktoré mu predchádzalo. Už žalovaný vo svojom rozhodnutí totiž výslovne priznáva, že "správca dane pochybil, keď preplatok v sume 170 072,- Sk na základe žiadosti daňového subjektu vrátil, pričom ho mal podľa § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. použiť na úhradu splatného preddavku. Napriek tomu však žalovaný trvá na vyrubení sankčného úroku, "pretože preddavok nebol zaplatený."

Ako žalobca už uviedol v žalobe, uvedené pochybenie správcu dane malo priamy vplyv na vyrubenie sankčného úroku, nakoľko pokiaľ by správca dane postupoval v súlade so zákonom, žiadny sankčný úrok by nemohol byť vyrubený. Žalovaný, ako aj súd pri svojom hlavnom argumente („preddavok nebol zaplatený“) opomínajú skutočnosť, že daňový nedoplatok môže zaniknúť aj iným spôsobom, nielen zaplatením, v danom prípade prevedením preplatku na daň na úhradu daňového nedoplatku, čo musí správca dane vykonať pred tým, než preplatok vráti daňovému subjektu na jeho žiadosť (§ 63 ods. 2 a 4 zákona č. 511/1992 Zb.).

Žalobca v žalobe rovnako poukázal na to, že žalovaný sa nedostatočne vysporiadal s touto námietkou vo svojom rozhodnutí, nakoľko nijako nevyhodnotil dôsledky pochybenia správcu dane na omeškanie žalobcu a vyrubený sankčný úrok, čím odôvodnenie jeho rozhodnutia malo vady, postihujúce jeho zákonnosť. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí sa však týmito námietkami prakticky vôbec nezaoberal.

Vo vzťahu k škode, spôsobenej žalobcovi v dôsledku spomínaného nesprávneho postupu správcu dane, je potrebné podľa odvolateľa zdôrazniť, že táto škoda vzniká práve vyrubením sankčného úroku žalovaným, ktorý súd posúdil ako zákonný. Uvedený záver súdu má teda priamy vplyv na vznik žalobcovej škody, súd s plným vedomím si dôsledkov napadnutým rozhodnutím (v rámci poskytovania súdnej ochrany, o ktorú žalobca žiadal) schválil spôsobenie škody žalobcovi.

Prvostupňový súd nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania. Vychádzajúc z vyššie uvedených nedostatkov rozhodnutia, vedúcich k nesprávnemu výroku vo veci samej, súd následne nesprávne postupoval aj pri rozhodnutí o trovách konania. Ak by súd dospel k správne posúdeniu veci, rozhodnutie žalovaného by zrušil alebo zmenil, v dôsledku čoho by žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania, ktoré uplatnil.

Ako vyplýva z uvedeného, napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho posúdenia veci, pričom je nedostatočne odôvodnený a tým nepreskúmateľný. Žalobca považuje napadnutý rozsudok za porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu.

Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného číslo I/225/11903-77852/2008/994136-r zo dňa 03.10.2008, ako aj rozhodnutie Daňového úradu Poprad č. 717/230/38914/08/Mit zo dňa 24.06.2008 a vrátil vec na ďalšie konanie (alternatívne daňové konanie celkom zastaví), a zaviazal žalovaného k náhrade trov konania.

K podanému odvolaniu sa písomne dňa 06.07.2009 vyjadril žalovaný uvádzajúc, že považuje odvolanie žalobcu za neopodstatnené, dôvody smerujú k formálno-procesným náležitostiam rozsudku, s ktorými sa vysporiadať odvolací súd, zdôraznil, že odvolateľ opomenul podstatu tohto sporu, ktorou je posúdenie zákonnosti vyrubenia sankčného úroku a toho, či daňové orgány pri jeho vyrubení postupovali v súlade s dotknutými právnymi predpismi. A v tomto smere súd konštatoval súlad s právnymi predpismi, čo odôvodnil na strane 7 rozsudku. Tam uvedené dôvody sú zároveň odpoveďou aj na to, že prípadné „pochybenie“ správcu dane nemá žiadny vplyv na vyrubenie sankčného úroku, a nie tak, ako tvrdí odvolateľ, že pochybenie malo priamy vplyv na jeho vyrubenie.

Neobstoja ani dôvody, ktorými obsahuje odvolateľ potrebu spájať konanie o zákonnosti rozhodnutí daňových orgánov s konaním o náhradu škody s poukázaním na § 1 OSP, resp. na neutrálny výsledok vo vzťahu k štátnemu rozpočtu. Aj na túto problematiku dostal odvolateľ odpoveď v odôvodnení rozsudku.

Na základe týchto skutočností navrhol, aby Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 2S/46/2008 potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta prvá OSP a následne potom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým zmenil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove a zrušil rozhodnutie žalovaného a správcu dane podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd SR z obsahu pripojeného administratívneho a súdneho spisu zistil tento stav veci: Dňa 24.06.2008, pod č. 717/230/38914/08/Mit vydal Daňový úrad Poprad rozhodnutie, ktorým podľa § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb. vyrubil daňovému subjektu Mgr. R. B., DIČ: X., R. sankčný úrok v sume 4 219,-- Sk za nezaplatenie preddavku na daň z príjmov fyzických osôb podľa § 34 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z.z. v znení

neskorších predpisov za obdobie prvý štvrtrok 2005 v lehote splatnosti a v správnej výške. Zároveň určil, že sankčný úrok je splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyrubení sankčného úroku na účet Daňového úradu Poprad. V dôsledku podaného odvolania žalovaný, ako druhostupňový správny orgán, rozhodnutie Daňového úradu Poprad zmenil tak, že sankčný úrok znížil zo sumy 4 219,-- Sk na sumu 4 214,-- Sk. Rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa stavu evidencie na osobnom účte platil žalobca preddavky na daň za zdaňovacie obdobie roka 2004 tak, že dňa 30.03.2004 zaplatil sumu 43 981,-- Sk, dňa 17.09.2004 zaplatil sumu 43 981,-- Sk, dňa 29.09.2004 zaplatil sumu 43 981,-- Sk a dňa 29.12.2004 zaplatil sumu 43 981,-- Sk. Splatnosť úhrady preddavkov v jeho preddavkovom období na rok 2004 bola stanovená tak, že dňa 30.06.2004 je evidovaný predpis preddavku vo výške 35 212,-- Sk, dňa 30.09.2004 je evidovaný predpis preddavku vo výške 35 212,-- Sk, dňa 31.12.2004 je evidovaný predpis preddavku vo výške 35 212,-- Sk a dňa 31.05.2005 je evidovaný predpis preddavku vo výške 35 212,-- Sk. V daňovom priznaní na daň z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie roka 2004 podanom dňa 31.03.2005 si daňový subjekt preddavky zaplatené v roku 2004 v sume 175 924,-- Sk započítal na úhradu dane za rok 2004, vypočítal preplatok vo výške 170 072,-- Sk a zároveň požiadal o jeho vrátenie.

Daňový úrad Prešov II ako miestne príslušný správca dane jeho žiadosti vyhovel a dňa 02.05.2005 daňovému subjektu preplatok vo výške 170 072,-- Sk vrátil. Preddavok vo výške 35 212,-- Sk splatný 31.03.2005 daňový subjekt v lehote splatnosti nezaplatil. Preddavok bol uhradený v dvoch čiastkach, dňa 30.03.2005 v sume 18 669,-- Sk a 31.03.2006 v sume 16 543,-- Sk. Daňový úrad Poprad rozhodnutím č. 717/230/38914/08/Mit zo dňa 24.06.2008 vyrubil žalobcovi sankčný úrok v sume 4 219,-- Sk za nezaplatenie preddavku na daň z príjmov fyzickej osoby podľa § 34 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov za obdobie I. štvrtroka 2005 v lehote splatnosti a v správnej výške.

Podľa § 2 písm. 1/ zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 595/2003 Z.z.), na účely tohto zákona sa rozumie zdaňovacím obdobím kalendárny rok, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z.z. preddavky na daň v priebehu preddavkového obdobia platí daňovník, ktorého posledná známa daňová povinnosť presiahla 20 000,-- Sk, pričom preddavkové obdobie je obdobie od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za predchádzajúce zdaňovacie obdobie do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania v nasledujúcom zdaňovacom období. Po skončení zdaňovacieho obdobia sa preddavky na daň zaplatené v tomto zdaňovacom období započítajú na úhradu dane za toto zdaňovacie obdobie.

Podľa § 35b ods. 1 písm. c/ zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení ku dňu 31.08.2007 sankčný úrok vyrubí správca dane platiteľovi dane, ak neodvedie vybraný preddavok na daň, vyrubenú daň alebo zrazenú daň v lehote alebo vo výške podľa osobitného zákona; pri omeškaní s platením

preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti sa sankčný úrok vyrubí do dňa platby vrátane, najneskôr do dňa vykonania ročného zúčtovania preddavkov na daň, najdlhšie však do 31. marca roku nasledujúceho po uplynutí zdaňovacieho obdobia, na ktoré sa mali platiť preddavky na daň.

Podľa § 35b ods. 1 písm. e/ citovaného zákona sankčný úrok vyrubí správca dane platiteľovi dane, ak preddavok na daň nebol zaplatený v lehote alebo vo výške podľa osobitného zákona; pri preddavkoch na daň z príjmov sa sankčný úrok vyrubí až do dňa platby vrátane, najdlhšie do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania a pri omeškaní s platením preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti do vykonania ročného zúčtovania preddavkov na daň, najdlhšie však do 31. marca roku nasledujúceho po uplynutí zdaňovacieho obdobia, na ktoré sa mali platiť preddavky na daň.

Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. **daňový preplatok (ďalej len „preplatok“) je suma platby, ktorá prevyšuje splatnú daň.**

Podľa § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. **preplatok sa použije na úhradu splatného preddavku na daň a na úhradu prípadného daňového nedoplatku inej dane.** O prevedení preplatku na úhradu splatného preddavku na daň a na úhradu daňového nedoplatku inej dane sa daňový dlžník vyrozumie. Za deň úhrady tohto daňového nedoplatku sa považuje deň, ktorý nasleduje po dni vzniku preplatku.

Krajský súd správne definoval, čo bolo rozhodujúcou otázkou v danej veci, teda bolo potrebné posúdiť, či daňové orgány pri rozhodovaní o vyrubení sankčného úroku postupovali v súlade s citovanými právnymi predpismi a či neporušili zákon. Odvolací súd sa nestotožnil so závermi krajského súdu, poukazujúc najmä na ustanovenie § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb., keďže v tomto prípade bolo nesporné, že žalobcovi vznikol preplatok na dani z príjmov vo výške 170 072,-- Sk za zdaňovacie obdobie roku 2004. Daňový úrad Prešov II žiadosti žalobcu o vrátenie preplatku dane vyhovel a dňa 02.05.2005 žalobcovi preplatok vo výške 170 072,-- Sk vrátil bez toho, aby uvedený preplatok dane použil na úhradu prípadného nedoplatku inej dane, pričom podľa názoru odvolacieho súdu správca dane mal a musel viesť ku dňu vydania predmetného rozhodnutia, ktorým vyhovel žiadosti daňovníka, že daňovník preddavok na daň z príjmov fyzickej osoby vo výške 35 212,-- Sk splatný dňa 31.03.2005 nezaplatil v celom rozsahu, keďže ku dňu 30.03.2005 (podľa str. 5 rozhodnutia žalovaného už dňa 30.03.2005) bol uhradený vo výške 18 669,-- Sk a dňa 31.03.2006 zvyšná časť preddavku 16 543,-- Sk.

Z uvedeného teda vyplýva, že daňovník mal ku dňu 02.05.2005 nedoplatok – vo forme preddavku na daň, z tohto dôvodu podľa názoru odvolacieho súdu mal správca dane postupovať v súlade s § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. a preplatok dane z príjmov fyzických osôb použiť na úhradu prípadného nedoplatku inej dane. Z uvedených dôvodov, keďže prišlo k pochybeniu správcu dane, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. nie je možné odkazovať žalobcu ako daňovníka na uplatnenie si náhrady

škody, pokiaľ mu bola spôsobená škoda, keďže povinnosť správcu dane vyplýva priamo z ustanovenia § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb.

Poukazujúc na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/46/2008-45 zo dňa 03.04.2009 a zrušil rozhodnutie žalovaného, ako aj správcu dane a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom správca dane odstráni uvedené pochybenie (§ 250ja ods.3 veta prvá OSP) .

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP, ak mal žalobca úspech celkom, alebo v časti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Žalobca mal v tomto konaní úspech vo veci, súd mu preto priznal právo na náhradu trov konania.

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca zaplatil súdny poplatok za žalobu 2 000,-- Sk, iné trovy z obsahu súdneho spisu nevyplývali, žalobca má právnické vzdelanie, z tohto dôvodu nebol v konaní zastúpený advokátom, trovy právneho zastúpenia mu nevznikli.

Poukazujúc na uvedené, odvolací súd priznal žalobcovi na náhradu trovy konania tak, ako vyplývali z obsahu súdneho spisu ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 151 ods. 2 OSP) v zistenej výške 2000,-- Sk zaplatený súdny poplatok za žalobu, t.j. 66,38 €, keďže špecifikácia trov konania nebola súdu predložená v lehote podľa § 151 ods. 1 veta druhá OSP, napriek tomu, že termín vyhlásenia rozsudku bol vyvesený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk dňa 29.03.2010.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 08. apríla 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková